

Vises nok kjærlighet?

En besvarelse om påvirkningsfaktorer elever kan møte i den sørafrikanske utdanningen

Line Lund

Høgskolen i **Hedmark**

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

Bacheloroppgave ved grunnskolelærerutdanning 1-7

HØGSKOLEN I HEDMARK

6. semester, 2013

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE	2
FORORD	5
1. INNLEDNING	6
1.1 BAKGRUNN FOR VALGT TEMA OG BESKRIVELSE AV FAGOMRÅDE	6
1.2 FORMÅL MED OPPGAVEN	6
1.3 PROBLEMSTILLING	7
1.3.1 Underproblemstillinger	7
1.4 BEGREPSDEFINISJON	7
2. RSA, UTDANNINGSSYSTEMET OG BESKRIVELSE AV SKOLEN	8
2.1 REPUBLIKKEN SØR-AFRIKA – HISTORIE	8
2.2 REPUBLIKKEN SØR-AFRIKA – UTDANNINGSSYSTEMETS HISTORIE	9
3. TEORI/FAGFELT	12
4. METODE	18
4.1 KVALITATIVE UNDERSØKELSER	18
4.1.1 Intervju	18
4.1.2 "Skriftelig" intervju	19
4.1.3 Observasjoner	19
5. BESKRIVELSE AV SKOLEN	20
6. PRESENTASJON AV RESULTATER	22
7. ANALYSE/DRØFTING AV RESULTATER I LYS AV TEORI	25
8. OPPSUMMERING	28
9. LITTERATURLISTE	29
10. VEDLEGG	32
10.1 INTERVJU MED PRAKSISSKOLENS REKTOR	32
10.2 SPØRREUNDERSØKELSE TIL PRAKSISSKOLENS LÆRERE	33

Norsk sammendrag

Tittel:

Hvilke faktorer kan påvirke elevens skolegang?

Forfatter:

Line Lund

År

2013

Sider

34

Emneord:

Faktorer, hjemmemiljø, skolemiljø, elevforutsetninger, repetering av klasser, drop-out barneskole, Sør-Afrika

Sammendrag:

Oppgavens mål var å kunne svare på hvilke faktorer som kunne påvirke elevens utdanning med tanke på hjemmemiljøet, skolemiljøet og elevforutsetninger som kunne medføre repetisjon av klasser, samt drop-out. Ved innhenting av data kom det fram at elevens skolegang kunne bli påvirket av mange forskjellige faktorer ved tre områder – hjemmet, skolen og ved sine forutsetninger. Familiens økonomi, foreldreinvolvering, familieforhold og stabilitet i hjemmet var hovedfaktorer ved hjemmemiljøet som påvirket eleven. Skolen kan også stå til ansvar med tanke på elevens utdanning og læring. Den kan påvirke elevene grunnet dårlig undervisning og relasjoner, samt skolens miljø. Eleven kunne også ha faktorer som kunne påvirke dens egen skolegang, og dette viste seg å være faktorer som lærevansker, lav motivasjon til skolearbeid, alder, atferdsvansker, disiplinproblemer og høyt fravær.

Engelsk sammendrag (abstract)

Title:

What kind of factors can have impacts on learner's life?

Authors:

Line Lund

Year:

2013

Pages:

34

Keywords:

Factors, home environment, school environment, student prerequisites, learner retention, drop-out, primary school, South Africa

Summary:

The thesis aim was to answer what kind of factors had an affect on the learner's education in terms of home environment, school environment and student prerequisites, which could lead to learner retention and drop-out. When collecting data, it emerged that pupil's education could be affected by many factors. These were factors in all three areas – home environment, school environment and student prerequisites. Family finances, parental involvement and family relationships were the main factors according to the home environment that influenced the learner. The school was also responsible in terms of the learner's education, and could affect learner due to poor teaching and relationships, and generally the school environment. The learner could also affect its own learning. This seems to be factors as learning disabilities, low motivation for school work, age, behavior problems, discipline problems and high absenteeism.

Forord

Praksisskolen er etter rektors ønske og etter avtaler med høgskolen i Oslo og Akershus, anonymisert. Da sensitiv informasjon kan oppstå ved innsamling av data, vil dette også være etisk rett med tanke på personvernlovens § 9 om behandling av sensitive data.

Jeg vil i denne forbindelse takke min veileder Gerd Wikan ved høgskolen i Hedmark avd. Hamar for et godt samarbeid og god veiledning både før, under og etter oppholdet i Sør-Afrika. Samtidig vil jeg takke Sissel Tove Olsen ved høgskolen i Oslo og Akershus for god veiledning ved bachelorworkshops underveis i oppholdet. En stor takk rettes også til lærerne ved praksisskolen som har tatt seg tid til å besvare skjemaer, og til rektoren for å ha stilt opp på intervju.

Sør-Afrika, Lotus River, 19.3.2013

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for valgt tema og beskrivelse av fagområde

Besvarelsen er en prosjektoppgave om påvirkningsfaktorer elever kan møte i løpet av skolegangen. Faktorer ved elevens hjemmemiljø, skolemiljø og på individnivå kan påvirke elevens utdanningsforløp.

Begrunnelsen for valgt tema var gjennom informasjonsmøter før avreise der drop-out problematikken i afrikanske barneskoler ble tatt opp. Etter å ha fått mer kunnskaper vedrørende temaet, endte valget med å finne ut om drop-out problematikken var stor ved utgitt praksisskole i Sør-Afrika. Underveis i forskningen ble temaet delvis forandret da det kom fram at skolen hadde liten drop-out prosent. Temaet ble derfor utvidet til ulike faktorer som kan påvirke elevens skolegang, og hvilke konsekvenser elevens utdanning kan få dersom påvirkningene trer i kraft. Dette med tanke på klasserepetisjon og drop-out.

Å tilegne seg kunnskaper angående påvirkningskraften lærerne og foreldrene kan ha på eleven, er avgjørende for å kunne avvikle nye situasjoner. Konsekvensene av påvirkningene kan være store – alt fra å repetere klasser til å droppe ut av skolen. Dette vil bli omtalt i besvarelsen.

Oppgaven vil i det følgende starte med problemstillingen og en ren teoridel. Deretter vil metodene som er blitt tatt i bruk ved innsamling av data bli nevnt, samt litteratur.

Resultatene som fremkommer vil så bli beskrevet, samt en diskusjon der resultatene blir satt opp i lys av teori. Konklusjonen vil bli besvart til slutt. Vedlegg i form av intervjuguide og ”spørreskjema” blir også lagt med.

1.2 Formål med oppgaven

Formålet med oppgaven var å lære mer om faktorer som kan påvirke elevens skolegang. I en helt annen kontekst kan en med denne oppgaven få innblikk i elevens situasjon, spesielt sider ved skolesituasjonen, hjemmemiljøet og elevforutsetninger, og hvordan disse faktorene påvirker hverandre med tanke på eleven.

1.3 Problemstilling

Hvilke faktorer kan påvirke elevens skolegang, og hvilke konsekvenser kan dette få for utdanning og læring?

1.3.1 Underproblemstillinger

Er det høy repetisjon av klasser på praksisskolen? I så fall hvilke klasser og hvorfor?

Er drop-out et problem ved praksisskolen?

Hvem dropper ut av skolen, og på hvilke klassetrinn er det frafall?

Hvilke faktorer ved hjemmemiljøet, skolemiljøet og ved elevens forutsetninger kan påvirke skolegangen med tanke på drop-out og repetisjon av klasser?

Hvilke tiltak blir satt inn av regjering, skole og hjemmet for å hindre drop-out?

1.4 Begrepsdefinisjon

Drop-out – Elevfracfall før fullføring av grunnskolen. En indikator på manglende læringsutbytte hos eleven.

Klasserepetisjon – Repetere klasser om igjen av ulike grunner. En indikator på manglende læringsutbytte hos eleven.

2. RSA, utdanningssystemet og beskrivelse av skolen

2.1 Republikken Sør-Afrika – Historie

I 1652 kom de første hollandske kolonistene til Kappstaden. Khoikhoiene som allerede bodde i Sør-Afrika måtte etter tapte konflikter underordne seg de hvite som tjenere, samtidig som det ble innført slavearbeid. Slavebefolkningen og khoikhoiene måtte ta de hvites språk i bruk (Simensen, 1996). Innvandrerne kalte seg selv for afrikaaners for å skille de som var født i Afrika, fra de europeiske tjenestemennene. De utviklet så på slutten av 1800-tallet et eget språk, afrikaans, som er en forenklet og afrikanisert form for nederlandsk (Simensen, 1996). Etter 1850 ble det innført nye lover og regler som skulle diskriminere den svarte befolkningen (Simensen, 1996). "South Africa Act" fra 1909 var Sør-Afrikas første grunnlov der landet ble styrt av et parlament der kun de hvite hadde valgmulighet. Loven, "Natives Act" fra 1923, fastslo at de ulike befolkningsgruppene skulle bo på forskjellige steder i byene, og at de svarte skulle ha en spesiell tillatelse for å kunne bo i de hvites område. I 1937 ble "Native Laws Amendment Act" vedtatt, der de ikke-hvite måtte ha pass for å dra utenfor deres bo-område. I 1949 kom loven om ekteskapsforbud mellom ulike raser, kalt "Prohibition of mixed Marriages Act". "Population Registration Act" av 1950 tvang sørafrikanere til å registrere seg i en av de fire rasekategoriene, og samme året kom "Immorality Act" der seksuelle forhold mellom mennesker fra de ulike rasegruppene var forbudt. Lover om harde straffer ved motstand ble fastsatt, samt at de ulike gruppene skulle være atskilt på offentlige steder som for eksempel busser. Regjeringen fikk etter innføringen av "Natives Resettlement Act" av 1954 tvangsflytte svarte mennesker fra deres hjem (Afrika kontakt, 2008).

Nelson Mandela, antiapartheidleder ved African National Congress, satt 27 år i fengsel, dømt for forræderi. Han ble løslatt i 1990 da datidens president hevdet forbudet mot Mandelas parti. Nelson Mandela ble president i 1994, da hans parti vant Sør-Afrikas første gjennomførte demokratiske valg (Briggs, 2010). Apartheid ble opphevet og de svarte og hvite byene ble slått sammen. Skoler og hus ble bygd, samt utarbeiding av flere jobber. I dag kan en fortsatt se tråder som henger igjen etter denne tiden. Regjeringen bygger fortsatt hus til de som trenger det.

2.2 Republikken Sør-Afrika – Utdanningssystemets historie

Ettersom britene erobret kolonien i 1795 var Sør-Afrika styrt av engelskmenn. De ville ha en skoleutdanning som produserte ”svarte europeere”. Skolene skulle i følge skolekommisjonen for det britiske Afrika ha praktisk opplæring (Simensen, 1996). Myndighetene ønsket et eget utdanningssystem for hver av rasegruppene.

I følge Blumfield (2008) var hensikten med svart skolegang i 1903 å ”lære de innfødte å arbeide”. Året etter ble det i Transvaal introdusert separate kurs og læreplaner for afrikanerne. I 1905 var det bare 2,1 % av hele den afrikanske befolkningen som gikk på skole. I 1920 avskaffet Cape Town skoleavgifter for afrikanere, mens de i Transvaal måtte betale £ 2 da provinsen mente at utdanningen til afrikanske elever var for kostbar. I løpet av året ble det bestemt at alle provinser skulle ha gratis utdanning uansett hudfarge. I 1921 ble det vedtatt at det obligatoriske undervisningsspråket på grunnskolen skulle foregå på morsmålet, mens andrespråket kunne bli godtatt som fag fra 2. klasse. I 1922 ble separate kurs og læreplaner introdusert for afrikanere i Cape Town. Selv om de fargedes foreldre ønsket at deres barn skulle ha den samme utdanningen som de hvite, ble det i 1923 innført læreplaner for fargede som var ”tilpasset deres behov”. Studenter ved de engelske universitetene i Sør-Afrika grunnla i 1924 en gruppe for å avvise bruken av rasisme i utdanningen. Samme år ble det likevel i Oransjefristaten innført et spesielt pensum for afrikanerne. I 1925 ble afrikaans erklært som et offisielt språk i stedet for nederlandsk, som medførte at foreldre i 1942 fikk valgmulighet til å bestemme om barna skulle ha undervisning på engelsk eller afrikaans (South African history of education, 2011).

Ut i fra Blumfield (2008) sitt dokument kom det i 1945 fram at regjeringen gav ulik pengesum til skolene. Per skoleelev i året fikk de afrikanske skolene inn £3.17.10, fargede og indere fikk £10.16.2, mens de hvite skolene fikk £38.5.10. Samme år ble det bestemt at de svartes utdanning skulle finansieres ut i fra landets generelle inntekter, da det ikke var riktig å forvente at den fattigste delen av befolkningen skulle betale selv. I skolene var det misjonen som gjorde det meste av arbeidet, og de fikk etter hvert tilsyn og støtte fra staten (Simensen, 1996). I 1953 ble de svartes utdanning en integrert del av ”egen utvikling”. Misjonærene som kontrollerte de fleste afrikanske skolene måtte enten overlate skolene til en nyopprettet gruppe eller å ha dem under misjonær-kontroll uten hjelp fra staten. ”Bantu Education Act” fastslo at barn fra ulike grupper måtte gå på forskjellige skoler og lære

forskjellige ting. De svarte fikk lite undervisning i matematikk og fremmedspråk og ikke undervisning i fysikk. De hvite barna hadde lang skoleplikt i forhold til de fargede og indere, og de svarte barna hadde ikke skoleplikt. Eksamener på de svarte skolene var vanskelige, og loven tilsa at de svarte barna hadde liten sjanse for å få utdanning. I 1969 sa viseminister Froneman at obligatorisk utdanning kunne bli utvidet til afrikanere når de selv ba om det, og dersom de selv kunne finansiere utdanningen (South African history of education, 2011).

Ved Sør-Afrikas utdanningskrise i 1979 ble det innført obligatorisk skolegang, samt gratis opplæring og bøker for afrikanske barn. I 1982 fikk svarte elever mulighet til å søke seg til tidligere hvite skoler, der 1/3 av den totale påmeldingen ble godtatt. Først i 1990 vurderte regjeringen å åpne hvite skoler for svarte studenter dersom 90 % av de hvite foreldrene var enige. Dette kan være grunnet den høye strykprosenten der bare 36,4 % klarte eksamen (South African history of education, 2011).

Western Cape Education Department har i dag ansvaret for den obligatoriske allmennutdanningen som regnes fra 1. klasse til og med 9. klasse. Som 4-åringer kan elevene starte på skolen, en mottaksklasse der de blir kjent med institusjonen og hvordan den fungerer. Her lærer elevene mye gjennom lek og sang, samtidig som de har en del fritid der de kan leke selv eller hvor læreren tar i bruk øvelser for å øve på kroppsbeherskelse og konsentrasjon. Grunnskolen blir delt inn i tre faser, en for mottaksklassen til og med 3. klasse, en for 4. klasse til og med 6. klasse og den siste fra 7. til 9. klasse. Sør-Afrika har i dag 11 offisielle språk, men generelt brukes enten engelsk eller afrikaans som offisielt språk på institusjonene.

I følge en av lærerne ved praksisskolen forandrer regjeringen stadig på utdanningssystemet i Sør-Afrika for å finne det systemet som passer for hele landet. Dette er vanskelig siden landet er bygd opp etter apartheidsystemet som separerte ulike raser. Resultatet av dette medførte at ulike områder og mennesker har ulik sosioøkonomisk miljø. Det viser seg at flertallet av befolkningen er et resultat av dette systemet, og har vansker med å takle eller tilpasse seg endringer. Resultatet av dette er at mindretallet vinner etter dette systemet, mens flertallet opplever stor svikt. I tillegg har regjeringen vedtatt at elever har lov til å mislykkes en gang i hver fase med tanke på eksamensresultater. Selv om elevens eksamensresultater viser det laveste nivå, kan eleven bli videresendt til neste klassetrinn uten å ha det

grunnleggende på plass. Dette kan igjen føre til lav motivasjon for skolearbeid og læring, og medføre drop-out (personlig kommunikasjon, 7. mars, 2013).

I Sør-Afrika er det to hovedfaktorer ved skolen som kan påvirke elevens skolegang – repetering av klasser eller drop-out. Forskning viser at repetisjon av klasser kan være en faktor til at elever velger å droppe ut av skolen, da ofte mange elever føler seg mislykket ved gjentatt repetering. Det er ofte to grunner til at elever repeterer klasser – dersom eleven ikke oppfyller kravene til måloppnåelse, eller ikke har oppnådd den sosiale tilpasningen for alderen (Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system, 2007, s. 4).

3. Teori/fagfelt

For å kunne klare seg i dagens samfunn er tilgangen til utdanning svært avgjørende. Skal fattige land utvikle seg er de avhengig av å ha en utdannet befolkning som kan utføre ulike oppgaver. Mangel på grunnleggende skolegang kan føre til lavtlønnede yrker eller ofte arbeidsledighet. Mange elever begynner ikke på skole, eller dropper ut før fullført grunnskole. Dette er et problem fordi elevene må ha grunnleggende kunnskaper og ferdigheter for å klare seg i samfunnet. Kombinasjoner av flere faktorer ved skolen er avgjørende for elevens utdanningsforløp og læring, samt faktorer ved hjemmemiljøet (Nordahl, 2010). Moloi & Chetty (2010) fant også ut at hjemmet kunne ha mye å si for elevens utdanning. Manger og Lillejord (2009) sier også at ulike sosialiseringarenaer som familie og skole påvirker hverandre. Samtidig kan også faktorer hos eleven selv være med på å påvirke dens egen læring.

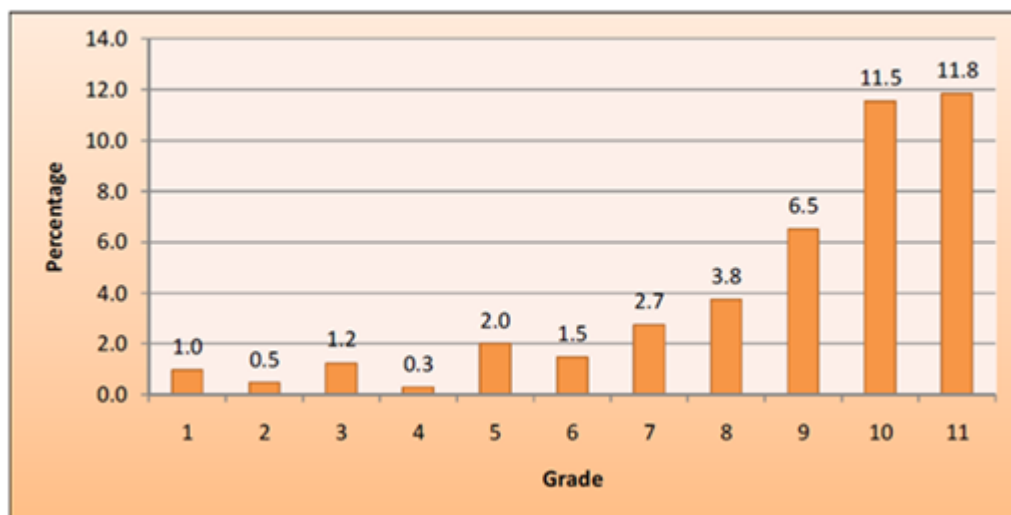
Figur 3.1 (Department of Basic Education, 2011) viser prosentvis hvor mange som repeterer klasser i sørafrikanske barneskoler. Sør-Afrika har et høyt repetisjonsnivå, og gjennomsnittsmålinger ved sørafrikanske barneskoler viser at de har høyere repetisjon av klasser enn utviklingsland som ligger på 5 % og i-land som ligger på under 1 %. Det fremkommer større andel repetisjon hos guttene på grunn av at de har en tendens til å ligge litt etter i forhold til jentene. Følgene av dette er at flere gutter blir værende igjen på barneskolen (Department of Basic Education, 2011). Social Surveys Africa and Centre for Applied Legal Studies fant i 2007 ut at 1/3 av alle skolebarn repeterte en klasse, der 21 % repeterte i 1. til og med 3. klasse, mens 52 % hadde repetert en klasse før de kom på ungdomsskolen (referert i Department of Basic Education, 2011).

Figur 3.1. Repetisjon av klasser i grunnskolen etter tall fra 2009

Current grade	% of male repeaters	% of female repeaters	Total % of repeaters
Grade 1	8.2	6.1	7.2
Grade 2	8.3	6.5	7.4
Grade 3	10.4	4.3	7.4
Grade 4	8.7	5.3	7.1
Grade 5	9.0	4.6	6.9
Grade 6	7.7	5.7	6.7
Grade 7	5.7	4.4	5.1

Den samlede frafallsprosenten i Sør-Afrika fra 1.-11. klasse var 4 % i 2007/2008. På barneskolen forekommer det en lav drop-out prosent grunnet den høye innmeldingen av elever på disse trinnene, mens den på ungdomsskolen øker gradvis. Ut i fra figur 3.2 (Department of Basic Education, 2011), lå drop-out prosenten i 1. og 3. klasse på rundt 1 %, mens den i 2. og 4. klasse lå på under 1 %. I 5. klasse lå den på 2 %, mens den i 6. klasse gikk ned til 1,5 %. Fra 7. klasse og opp til 11. klasse stiger andelen av frafall i skolen. På ungdomsskolen øker frafallsprosenten drastisk og ligger på nesten 12 % i både 10. og 11. klasse (Department of Basic Education, 2011). Årsaken til det høye frafallet i 10. klasse er blant annet den avsluttende eksamen elevene må bestå for å komme videre med skolegangen. Det er flest barneskoleelever som dropper ut av skolen i 5. og 7. klasse ut i fra Department of Basic Education (2011). I følge forskning utført av Wikan (s.a.) er det flest som dropper ut av skolen i 5., 6. og 7. klasse etter tall fra 2001/2002.

Figur 3.2. Frafallsprosent i grunnskolen etter tall fra 2007/2008

Faktorer ved hjemmemiljøet kan påvirke elevens skoleprestasjoner i negativ retning. Faktorer som lite involvering og engasjement ved elevens skolegang kan være slike påvirkningselementer. En kan møte foreldre som ikke involverer seg i det hele tatt, og noen av foreldrene mener det er skolens ansvar å håndtere det som skjer på skolen. Dersom en elev viser disiplinproblemer på skolen mener noen foreldre det er skolens problem, skriver Westergård (2012). I følge Joyce L. Epstein (2001) er det først når foreldrene involverer seg i barns skolegang at de gjør det bedre faglig sammenlignet med foreldre som ikke engasjerer seg (referert i Westergård, 2012). Dersom foreldrene involverer seg vil de kunne oppleve økt mestring ved å hjelpe egne barn samtidig som de vil kunne utvikle positive holdninger til

skolen og lærerne. Studier utført av Nordahl (2007) og Birkemo (2001) viser at elever som opplever foreldrestøtte trives bedre på skolen, og viser god atferd i forhold til elever som ikke får denne støtten hjemmefra (referert i Westergård, 2012). Vygotskij (2001) mener også at barn som får støtte vil klare seg bedre i læringsprosessen, og få økt motivasjon til senere utfordringer (referert i Drugli & Nordahl, 2010). Andersson (2003) viser til foreldre som har positive erfaringer med skolen ofte har gode relasjoner med barnas lærere, og at barna deres er skolemotiverte (referert i Westergård, 2012). Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system (2007) sier også at foreldrenes kontakt med barnet er viktig med tanke på utdanning og læring. Enkelte foreldre som har dårlig erfaringer med egen skolegang kan føle seg usikre på seg selv og sine evner til å støtte egne barn (Westergård, 2012).

Det viser seg at foreldrenes utdanningsnivå også er knyttet til klasserepetering og frafall i skolen (Moloi & Chetty, 2010, s. 24). Jenter som har høyt utdannede foreldre har lavere risiko for å repetere klasser eller droppe ut enn gutter som også har foreldre med høy utdanning (Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system, 2007, i innledningen). Familiens økonomi er også en faktor som påvirker elevens utdanning (Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system, 2007, s. 74). I familier med lav sosioøkonomisk status kommer det ofte fram at eleven har lav skolefaglig motivasjon, og at disse ofte vil ha negative relasjoner til læreren, sier Hughes og Kwok (2006) (referert i Drugli & Nordahl, 2010). Lav motivasjon kan igjen påvirke læring siden motivasjon er grunnlaget for engasjering (Helland, 2009). Materielle goder og tilgang på ernæring i hjemmet vil også være faktorer eleven kan bli påvirket av (Moloi & Chetty, 2010, s. 24). I tillegg kan familiens bo-område ha noe å si for eleven (referert i Department of Basic Education). Skilte foreldre kan også være en faktor som påvirker elevens skolegang (Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system, 2007, s. 74).

Skolebarn trenger faglig og emosjonell støtte fra sine nærmeste. Dersom denne støtten uteblir vil det å ha en trygg tilknytning til en person utenfor familien ha innvirkning på barnet. Mead kaller en trygg person ovenfor et barn ”en signifikant andre”, og læreren kan være en slik person. Grunnlaget for all pedagogisk praksis er lærer – elev-relasjoner (Bergem, 2011). Lærernes relasjoner ovenfor elever kan påvirke elevens utdanning (Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system, 2007, s.

74). Gode relasjoner mellom elev og lærer vil ofte være avgjørende dersom en elev erfarer manglende støtte hjemmefra eller opplever omsorgssvikt. Gode relasjoner er viktig dersom arbeidsinnsatsen og læringsutbytte skal være tilfredsstillende, og ved å vise omsorg, støtte og respekt ovenfor eleven kan påvirke elevens trivsel og læringsmiljø på en god måte. For å danne positive relasjoner bør eleven allerede i de første skoleårene få en tilhørighet til læreren. Det vil si at lærere som arbeider med yngre barn må møte barna slik at de føler støtte og tilhørighet, som igjen fører til at eleven blir motiverte til å arbeide med skolefag (Drugli & Nordahl, 2010). Ros og forsterkninger har en avgjørende betydning på barns læring i følge Bergem (2011).

En indikator for negative relasjoner mellom lærere og elever kan være dersom eleven blir oversett, skjelt ut, ydmyket, få vite at en ikke duger til noe, ikke bli respektert, og få negative kommentarer (Drugli & Nordahl, 2010). Negative tilbakemeldinger og liten støtte fra læreren har ofte sammenheng med lav motivasjon for faglig arbeid, og ofte negativ sosial atferd i skolemiljøet (Drugli & Nordahl, 2010). Relasjonen mellom lærerne og gutter er ofte mer negativ enn relasjonen mellom lærerne og jentene. Elever med atferdsvansker har ofte større risiko for å utvikle negative relasjoner med klasselederen på grunn av at de får mye negativ oppmerksomhet ved forstyrrelser i klasserommet og ved regelbryting. Blankemeyer, Flannery & Vazsony (2002) sier at disse elevene kan vise antisosial og kriminell atferd, som igjen kan medføre drop-out i løpet av tenårene (referert i Drugli & Nordahl, 2010).

Strassburg et. al (2010) fant ut fra sin forskning at i tillegg til økonomisk press og sosiale prosesser som tenåringsgraviditet og rus sammen med faktorer ved skolemiljøet som manglende stimulering og støtte, kunne føre til drop-out (referert i Department of Basic Education). Andre faktorer ved skolen som kan påvirke elevens skolegang med tanke på drop-out og repetisjon av klasser kan være dårlig undervisning fra lærerne og vanskelig skolearbeid (Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system, 2007, s. 74). I følge Nordahl og Manger (2010) skjer læring i samhandling med elev, lærer og lærerstoffet. Lærerens utdanning kan vise seg å være en påvirkningsfaktor for elevens utdanning. Små klasserom i forhold til elevantallet, og skolens mangler på materiell kan påvirke utdanningen. Skolen bør også ha godt foreldresamarbeid (Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system, 2007, s. 74).

I en klasse kan vi møte på en autoritær klasseleder som har mye kontroll, viser lite varme og interesse ovenfor elevene. En slik kontrollerende lærer benytter seg ofte av strategier som

ironibruk, latterliggjøring eller sjikane ovenfor elevene. En autoritær lærer kan også gjøre elever redde og aggressive, samtidig som noen kan miste troen på egne evner (Nordahl, 2010). Lærerne skal også opprettholde taushetsplikten ovenfor elevene (Ohnstad, 2012). En stor del av lærerjobben i Sør-Afrika er ansvaret for disiplin og ro i klasserommet. Disiplin blir sett på som en forutsetning for at læreren kan undervise, og for at elevene skal kunne konsentrere seg i timene. For å opprettholde disiplin i norskeklasserom før i tiden ble ulike virkemidler tatt i bruk. Dette var virkemidler som fysisk avstraffelse – slag med flat hånd, grep i elevens øre eller spanskrør – mens resten av klassen satt som tilskuere. Grunnen til straffen var ikke for å medføre eleven smerte, men for å oppleve ydmykelse ovenfor medelevene. Eleven ble også utsatt for sarkasmer, spydigheter og latterliggjøring fra lærerne, skriver Nordahl (2010). Dette kan vi finne igjen i Sør-Afrika i dag. På sørafrikanske skoler er nedsettende eller diskriminerende språk forbudt, og elevene blir straffet dersom lærerne hører et slikt språk. Ved regelbrudd kan skoler ofte ha uhensiktsmessige konsekvenser ved håndtering av bruddene. For eksempel kan samtaler der den voksne er sint eller har en beskyldende holdning, ha en negativ innvirkning på eleven. Dersom elevens hjemmemiljø er av negativ karakter vil denne reaksjonsmåten ha negativ effekt. Det å sende elever til rektors kontor kan også ha en negativ effekt på regelhåndheving. Vilkaarlige og spontane reaksjoner på individnivå eller kollektiv straff på gruppenivå vil også være av negativ art (Nordahl, 2010).

Klasserepetisjon eller drop-out kan også forekomme ut i fra elevens forutsetninger. Faktorer som lave skoleprestasjoner, problemer med jevnaldrende, ikke tilhørighet med læreren, eller dersom eleven har venner som allerede har droppet ut av skolen, kan føre til repetisjon av klasser eller drop-out. Alder kan også ha noe å si for eleven dersom han eller hun kommer inn i en klasse der elevene er mye yngre (Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system, 2007, s. 74).

Tiltak som pengebevilgning kan medføre et mindre antall elevfrafall i skolen (referert i United Nations Educational, Scientific and Culutral Organization, 2010).

Ut i fra andres forskning viser det seg at hjemmemiljøet kan være et påvirkningselement ovenfor elevens utdanning. Faktorer som lite involvering og engasjement ved elevens skolegang, foreldrenes utdanningsnivå, og økonomi der materielle goder, bo-forhold og tilgang på ernæring er avgjørende faktorer. Skilsmisse og single foreldre er også

påvirkningsfaktorer knyttet til elevens utdanning og læring. Skolen og dens lærere kan også bidra til at eleven må repetere klasser om igjen eller medføre elevfrafall i skolen. Dette kan være faktorer som lærer – elev-relasjoner, lærerens undervisning, vanskelig skolearbeid og lærerens utdanning. En autoritær klasseleder viser seg også å påvirke elevene, samt bruken av ulike straffemetoder. Forhold rundt selve skolen kan også medføre ulik påvirkningskraft på eleven der små klasserom med stort elevantall samt skolens materiell påvirker elevens hverdag. Elevens forutsetninger vil også kunne påvirke skolegangen med tanke på klasserepetisjon eller drop-out. Dette kan være faktorer som lave skoleprestasjoner, problemer med jevnaldrende, ikke tilhørighet med læreren, eller kjennskap til andre som har droppet ut av skolen. Grunnet klasserepetisjon kan alder spille en viktig rolle med tanke på drop-out.

4. Metode

4.1 Kvalitative undersøkelser

I denne prosjektoppgaven er samfunnsvitenskapelig forskning benyttet for å kunne svare på problemstillingen. I samfunnsforskningen er det to metoder som kan brukes – kvalitative og kvantitative metoder. I denne besvarelsen er kvalitative undersøkelser brukt ved innhenting av data. Kvalitative metoder er mer fleksible enn kvantitative metoder fordi de gir informantene åpne spørsmål der en fritt kan besvare med egne ord, og de kan svare utfyllende og mer detaljert enn ved de kvantitative undersøkelsene. Kvalitative metoder sier noe om kvalitet, spesielle kjennetegn eller egenskaper ved det en forsker på (Christoffersen & Johannessen, 2012).

Denne besvarelsen er basert på empirisk forskning. Dataen eller empirien er ikke selve virkeligheten da det ofte kan være vanskelig å fange inn all informasjon, men det er representasjoner av virkeligheten (Christoffersen & Johannessen, 2012).

Tre metoder ble tatt i bruk for å svare på problemstillingen – intervju med praksisskolens rektor, ”skriftlig” intervju til 13 lærere, og egne observasjoner av lærere.

4.1.1 Intervju

Innhenting av de første data ble foretatt ved et intervju med praksisskolens rektor. Der ble den første planlagte problemstillingen gjennomgått, generelt om drop-out. Målet var å bli bedre kjent med skolen, miljøet rundt skolen, og rektorens syn og data vedrørende dette temaet. Ettersom rektoren hadde vært fast ansatt i ca. to år hadde hun lite kunnskaper om tidligere drop-out rater. Rektoren valgte derfor å gi informasjon om elever som droppet ut av skolen i skoleåret 2012. Dette var et semistrukturert intervju der intervjuobjektet fikk vite temaet på forhånd. Spørsmålene og rekkefølgen på disse var også fastsatt på forhånd, mens det underveis i intervjuet ble stilt åpne spørsmål for å få en dypere forståelse. Det var ingen svaralternativer, og informanten formulerte hennes egne svar. Intervjuet varte i 45 minutter da det oppsto avbrytelser i løpet av intervjuet. Intervjuobjektets svar ble i stikkordsform skrevet ned på eget ark for å få bedre øyekontakt med informanten. Før selve intervjuet ble temaet introdusert i form av introduksjonsspørsmål. Informanten ble oppmerksom på hva som skulle skje, og hvordan intervjuet skulle legges opp. Informanten ble også spurt om hun

hadde noe informasjon på temaet da hun nylig hadde blitt ansatt. Informanten kom med generelle betraktninger før hun fortalte om personlige erfaringer og forståelser.

4.1.2 ”Skriftelig” intervju

Ettersom problemstillingen ble utvidet noe ble det nødvendig å innhente mer data. Det ”skriftlige” intervjuet ble satt opp som et strukturert intervju der temaet, spørsmålene og rekkefølgen var fastsatt. Intervjuobjektene fikk formulere egne svar uten å få noen kommentarer tilbake. Denne metoden ble brukt ved innhenting av data med tanke på repetisjon av klasser. Det forekommer ofte at en eller flere elever repeterer en klasse på hvert klassetrinn. Da det skulle samles data fra 13 lærere ble denne metoden valgt grunnet tidsmangel. Dette viste seg å være fornuftlig ovenfor lærernes stramme arbeidstid samt arbeidsmengde. Alle informantene fikk de samme spørsmålene, og svarene ble sammenlignet med hverandre. Lærerne ble spurt om deres syn på drop-out ved skolen, og generelt om elevrepetisjon i deres klasser.

4.1.3 Observasjoner

Observasjonene ble gjennomført ved å være deltakende i klasseromsundervisningen. Tre lærere ble observert i klasesituasjonen som ble brukt som en supplerende metode for å svare på problemstillingen ut i fra et annet perspektiv enn hjemmemiljøet og faktorer ved eleven. Observasjonens bemerkelser kunne svare på faktorer ved skolen som kan påvirke elevens skolegang.

5. Beskrivelse av skolen

Praksisskolen har etter tall fra 2012 514 elever, 229 jenter og 285 gutter, fra mottaksklassen til 7.klasse. Rektoren ble ansatt i 2011 og har en assistentrektor til hjelp som ofte arbeider med administrative oppgaver. Videre består lærergruppen av tre førskolelærere som arbeider i mottaksklassen og 13 lærere. Skolen har dobbelte klasser bortsett fra 6. klasse. Ved fravær hos lærere har skolen en assistent som brukes til hjelp i undervisning eller til administrative oppgaver. Skolen ligger i et fattig område der gangstermiljøet er stort, og det kan ofte være mye kriminalitet i området. For å kunne drive en skole i fattige områder har sørafrikanske myndigheter bestemt at skoler skal motta støtte per elev i året, i tillegg til skolepenger. Støtten fra myndighetene var på 20 sørafrikanske rand i måneden per elev. Gjennomsnittsbetalingen familier betalte til skolen i 2012 var på 236,25 sørafrikanske rand som tilsvarer ca. 160 norske kroner per elev i året.

Tidligere var det uenigheter om hvilket språk elevene skulle bli undervist i, om undervisningen skulle gå på engelsk eller afrikaans som er elevenes morsmål. Etter diskusjoner med foreldrene endte undervisningsspråket i hovedsak på engelsk med unntak i afrikaansundervisningen. Hvert år blir det gjennomført eksamener i ulike fag. Ut i fra eksamensresultatene i 2012 har Western Cape Government Education (2012) kommet fram til andelen av elever som besto eksamen, der andelen for å bestå lå på 50 %. Eksamensresultatene fra 2012 viste at skolen lå på et lavt nivå i matematikk, spesielt i 5. og 6. klasse. 73,2 % av elevene i 3. og 4. klasse besto matematikkeksamen i 2012, mens elevene i 5. klasse hadde en prosentandel på 28,6 %. I 6. klasse besto bare 10,7 % av elevene på matematikkeksamen. Skolens nedslående resultater kan være et resultat av at elever blir videresendt til neste klassetrinn selv om deres skoleprestasjoner ligger på et lavt nivå.

Skolen tilbyr et måltid om dagen for elevene som ønsker det. Dette kan for mange være det eneste sunne måltidet de får i løpet av en dag. Det er også muligheter å få kjøpt snacks og snop for en billig penge. Mange familier valgte å kjøpe snacks og usunn mat på grunn av at dette var billigere enn å kjøpe sunn mat. Vi kunne ofte se elever som hadde med seg usunn mat eller snacks på skolen. Mange av elevene hadde hvite prikker i ansiktet og på armene noe som tydet på næringsmangel.

Skolens uteareal viste ingen tegn til godt utemiljø. Det var ingen leker bare en asfaltbane der elevene kunne løpe eller leke egne leker. I de siste dagene av praksisoppholdet ble skolens vegger mot skolegården malt med matematiske 3D-figurer, omgjøringer, multiplikasjonstabell, alfabetet og verdensrommet med alle planetene. Dette var totalt annerledes i forhold til de første dagene i praksis der vi så falmende og dystre farger på veggene. Rundt skolen finner vi også et høyt gjerde med piggtråd for å holde uvelkomne ute samt gitter foran vinduene. Skolen ble også for kort tid siden med i et ”trygg-skole” prosjekt. I dette prosjektet gikk vakter rundt på skolens område etter skoletid og kveldstid for å beskytte mot eventuelle inntrengere. Utenfor skolens område kunne en oppdage ungdommer som ”hang” utenfor inngjerdingen, og vi ble fortalt at dette var elever som hadde droppet ut av skolen.

6. Presentasjon av resultater

Ettersom rektoren på barneskolen ble ansatt i 2011 er resultatene presentert fra skoleåret 2012.

Resultatene viste at det var delvis høy repetisjon av klasser på praksisskolen. Det viste seg at alle klassene hadde en eller flere elever som repeterte klassen om igjen. Da tre av lærerne i småskolen var nyansatte, mangler data fra disse klassene. Dette gjelder en av 1. klassene til og med den ene 3. klassen. Resultatene viser at det på 1. trinn var sju gutter og to jenter som repeterte klassen om igjen. På 2. trinn kom det fram at en gutt repeterte klassen på nytt. Tre gutter og to jenter måtte repeterte klassen om igjen på 3. trinn. På 4. trinn var det hele seks gutter og tre jenter som repeterte klassen, mens det på 5. trinn viste seg å være tre gutter som repeterte. På 6. trinn var det en gutt og ei jente som repeterte klassen på nytt, mens det på 7. trinn var tre gutter og ei jente.

Resultatene som kom fram etter innsamling av data om drop-out var blant annet at skolen hadde et lavt antall elevfracfall. Av 514 elever var det fem som droppet ut før fullført grunnskole, fire gutter og ei jente. Ut i fra dette kan vi konkludere med at drop-out ikke var et problem ved skolen. Dataene viste at to av guttene droppet ut i løpet av 6. klasse, en gutt droppet ut i løpet av 3. klasse, ei jente droppet ut i 2. klasse, og en gutt droppet ut av 1. klasse.

Funn viste at elever som repeterte klasser og droppet ut av skolen kunne ha påvirkning fra foreldre og miljøet rundt hjemmet. Familieforhold som tok slutt, fattigdom og lav foreldreinvolvering var faktorer som viste seg å ha innvirkninger på elevenes skolesituasjon. Faktorer som arbeidsledighet i familien, bruken av alkohol og andre rusmidler både hos foreldre og elevene, samt gangstermiljøet i området var også påvirkningsselementer for elevens læring og skolegang.

Skolen kunne også være årsak til at elever måtte repetere klasser eller medføre elevfracfall. For dårlig undervisning tilpasset den store elevgruppen samt relasjoner kunne medføre at eleven ikke fikk de ønskede resultatene, og måtte repetere klassen om igjen. Repetisjon kunne også føre til drop-out. Autoritær klasseleder, negativ ordbruk hos lærerne ovenfor eleven, samt bruken av straff kunne også føre til repetisjon eller drop-out da eleven ikke følte

seg trygg på læreren. Dette kunne igjen føre til lav motivasjon for læring. I tillegg kunne lærerens humørsvingninger føre til lav motivasjon for skolearbeid da dette kunne skape redsel ovenfor eleven, samt at en ikke visste hva en kunne forvente av læreren. Samtidig gikk undervisningstimene i et raskt tempo. Dette kunne medføre at eleven som lå på et lavt nivå kunne miste konsentrasjonen og motivasjon for videre arbeid i løpet av undervisningsøkten. Små og overfylte klasserom med dårlig luft kunne også være faktorer som skapte et dårlig læringsmiljø, som igjen kunne føre til bråk eller lav motivasjon for skolearbeid samt læring. Dette kunne igjen medføre repetering eller elevfravall i skolen.

Elevforutsetningene kunne også ha mye å si ved repetisjon av klasser og elevfravall. Funn viste at elevens evner til å arbeide med skolearbeid lå på et lavt nivå. Motivasjon for læring og utdanning viste seg å være lav dersom eleven ikke følte mestring for skolefagene. Det viste seg at alle klassene hadde en eller flere elever med lærevansker. Grunnet disse vanskene måtte elevene repetere en klasse om igjen. Andre faktorer som kunne føre til repetisjon eller drop-out var blant annet alder, der eleven var for mentalt ung til å takle arbeidsmengden. Noen viste også aggressiv atferd, atferdsvansker, disiplinproblemer, eller hadde høyt fravær. Dette kunne igjen føre til et så lavt motivasjonsspekter for læring og utdanning, at drop-out var eneste mulighet. Det kom fram at ingen elever hadde droppet ut etter at de repeterte klasser – enda.

Tiltak ble satt inn for å hindre drop-out. Sør-Afrikas regjering innførte obligatorisk skolegang for alle, samt at de innførte et pengesystem der foreldre får inn 200 sørafrikanske rand hver måned. Dersom elever dropper ut av skolen har ikke foreldrene tilgang på disse pengene. Mange foreldre "tvinger" barna deres på skolen slik at de får inn disse pengene. Pengene kunne bli brukt på andre ting enn elevenes skolegang. En av utdanningslovene tilsier at dersom elevfraværet er på over 10 dager mister en retten til skolegang. Lærerne må systematisk føre opp elevfraværet på skolen. Ved høyt fravær blir det sendt brev eller kontakt med hjemmet via telefon. Ved alvorlig høyt fravær og ingen kontakt med hjemmet legges det opp til hjemmebesøk. Det siste alternativet ble ofte frarådet av departementet grunnet sikkerhet. I tillegg sier loven at dersom en elev er over 15 år, og skolen ikke har tilgang til samtaler med hjemmet blir politi og barnevern satt på saken. Siden skolen tilbyr et måltid som for mange elever kan være det eneste måltidet de får i løpet av en dag, kan dette også være en av grunnene til at mange elever fortsatt er i skolen selv om deres motivasjon

for skolearbeid er lav. Skolen kan ofte tilby mer enn hjemmene – ekskursjoner, sport, kjærighet og utdanning. Dette er faktorer som skal medføre mindre frafall i skolen.

Ut i fra funn må ulike sosialiseringarenaer ta vare for eleven slik at læring og skolegang kan bli enklere for den enkelte elev. Skal en klare seg i undervisningsforløpet, må både skolen og hjemmet stille opp for eleven. Foreldre må i hovedsak involvere seg mer i elevens skolegang, og lærerne må være mer bevisst på språkbruk og skape gode relasjoner med elevene. Ved å bli bevisst på konsekvensene av frafall i skolen, kan elevenes syn på skolegangen bli verdifull. Å vise kjærighet og forståelse ovenfor eleven kan medføre at mange velger å bli i skolen grunnet trygghet og støtte hjemmefra og fra lærerens side.

7. Analyse/drøfting av resultater i lys av teori

Ut i fra egen forskning kom det fram at foreldrene og skolen kunne påvirke elevens læring og utdanning i høy grad. I tillegg kunne eleven bli påvirket av seg selv ut i fra egne forutsetninger. Annen forskning sier at sosialiseringssarenaer som familie og skole har faktorer som påvirker hverandre og eleven (Moloi & Chetty, 2010; Nordahl, 2010; Manger & Lillejord, 2009).

Ut i fra egne undersøkelser viste det seg å være delvis høy repetisjon av klasser på skolen, der spesielt guttene måtte repetere om igjen. Ut i fra annen forskning viser det seg at repetisjon av klasser ligger på et høyt nivå i de sørafrikanske barneskolene (Department of Basic Education, 2011). Department of Basic Education (2011) viser også at gutter ligger etter jentene i skolefag som medfører risikoen for at gutter repeterer oftere.

Skolen hadde derimot et lavt antall elevfracfall. Department of Basic Education (2011) har kommet fram til at sørafrikanske barneskoler har et lavt antall elever som dropper ut av skolen grunnet høy innmelding av elever på disse trinnene. Ut i fra min forskning kom det fram at flest elever droppet ut av 6. klasse. I følge Wikan (s.a.) dropper flest ut av skolen i 5., 6. og 7. klasse, mens Department of Basic Education (2011) har forskning som viser at flest elever dropper ut av 5. og 7. klasse.

Foreldrenes påvirkning på eleven kan forekomme ut i fra mange faktorer med tanke på repetisjon av klasser og drop-out. En av faktorene som kom fram i min forskning var lav foreldreinvolvering og støtte i elevens utdanningsforløp. Westergård (2012) og Epstein (2001) mener at lite involvering av elevens utdanning og læring, kan medføre at eleven gjør det faglig dårlig. Hadde foreldrestøtten vært god mener Nordahl (2007) og Birkemo (2001) at elevene trives bedre i skolen og viser god atferd (referert i Westergård). Vygotskij (2001) mener også at støtte vil bedre læringsprosessen og gi økt motivasjon ovenfor elevene (referert i Drugli & Nordahl, 2010). Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system (2007) viser også til viktigheten med foreldrekontakt. Forskning viser at økonomi kan påvirke elevens utdanning (Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system, 2007, s. 74). Familiens økonomi var blant annet en faktor som kunne føre til repetering av klasser og drop-out ut i fra funnene på skolen, der blant annet dårlig matvaner var en påvirkningskraft som viste seg å ha innvirkning. Ut i fra

forskningen min viste det seg at arbeidsledighet også var en faktor som kunne påvirke eleven. Hughes og Kwok (2006) har også kommet fram at lav sosioøkonomisk status i hjemmet kan påvirke motivasjonen (referert i Drugli & Nordahl, 2010). Lav motivasjon kan igjen påvirke læring siden motivasjon er grunnlaget for engasjering (Helland, 2009). Familieforhold som tar slutt, skilsmitter og single foreldre viste seg å være faktorer som også kunne påvirke skolegangen. Dette viser seg å stemme ut i fra Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system (2007) sin forskning.

Skolen er også en arena som kan påvirke elevens skolegang. Ut i fra funn viste det seg at relasjoner mellom lærer og elever var en av hovedfaktorene som kunne medføre repetisjon av klasser og drop-out. Lærer – elev-relasjoner er i følge Bergem (2011) og Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system (2007) viktig påvirkningskraft. Gode relasjoner er viktig med tanke på elevens arbeidsinnsats og læringsutbytte (Drugli & Nordahl, 2010). Bergem (2011) viser også at ros og forsterkninger avgjør barns læring. En autoritær klasseleder viste seg også ut i fra egne observasjoner, og denne klasselederen kunne være en faktor for at elever ikke hadde motivasjon for skolearbeid. Nordahl (2010) sier i sin forskning at elevene kan bli redde og miste troen på egne evner dersom klasselederen er autoritær. I tillegg ble det observert humørsvingninger ved læreren som også kunne føre til usikkerhet blant elevene. Straff kunne også medføre at elevene droppet ut av skolen. Straff kan i følge Nordahl (2010) virke negativt inn. Lærernes undervisning kunne ut i fra observasjoner medføre at elever måtte repetere klasser om igjen eller droppe ut grunnet mangler i opplæringen. Ut i fra Nordahl og Manger (2010) skjer læring i samhandling mellom eleven, læreren og lærestoffet. Ved dårlige lærer – elev-relasjoner vil ikke læring skje på en tilfredsstillende måte. Lærernes undervisning viser seg å være en faktor ved repetering av klasser samt elevfracfall i skolen (Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system, 2007, s. 74). Observasjoner gjort av klasserommet kan også vise seg å være en faktor som påvirker trivsel, og dette viser seg å stemme med annen forskning på dette området (Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system, 2007, s. 74).

Elevens forutsetninger kan også påvirke deres utdanning. Det kom fram at lærevansker var hovedfaktoren for at elevene måtte repetere et skoleår om igjen. Elevforutsetningene har mye å si spesielt da det kommer til repetisjon av klasser og drop-out. Ut i fra Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system (2007) kommer det

fram at lave skoleprestasjoner kan medføre repetisjon av klasser samt drop-out. Alder var også en faktor som påvirket eleven. I dette tilfelle var eleven umoden for alderen. Annen forskning på dette området har også kommet fram til alder kan ha noe å si for repetisjon av klasser, som igjen kan føre til drop-out (Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system, 2007). Det kommer også fram i min forskning at atferdsproblemer, disiplinproblemer og høyt fravær kan føre til klasserepetisjon. Dette kan igjen medføre drop-out.

Det viser seg at faktorer ved hjemmemiljøet, skolen og læreren, samt elevens forutsetninger som kom frem med tanke på klasserepetering viser seg å være de samme som forekommer ved elevfravær i skolen. Derfor knyttes faktorene opp mot hverandre.

8. Oppsummering

Det forekommer interreliabilitet i besvarelsen da mange av funnene viser seg å stemme med andres forskningsresultater.

En kan se at påvirkningskrefter fra hjemmemiljøet og skolemiljøet påvirker elevens skolegang. Klasserepetisjon og drop-out henger tett sammen med hverandre, og faktorer som kan medføre klasserepetisjon viser seg ofte å være de samme faktorene vi kan finne ved frafall i skolen. Ved å se det positive i eleven kan denne personen komme langt i sitt utdanningsforløp. Elevens forutsetninger vil også spille en viktig rolle ovenfor egen utdanning og læring, men ved hjelp fra hjemmet og skolen kan eleven klare seg uansett hvilke forutsetninger eleven står ovenfor. I tillegg bør eleven og dens familie bli bevisst på konsekvensene frafall i skolen kan bidra til. Dette kan etablere nye verdier med tanke på utdanning og læring. I tillegg bør regjeringen opprette nye regler vedrørende klasserepetisjon, og se bort i fra et skolesystem som har røtter fra apartheid slik at skolerresultatene kan stige til et akseptabelt nivå. Nye perspektiver kan åpne seg, og det kan medføre mindre frafall og repetisjon av klasser i den sørafrikanske utdanningen.

9. Litteraturliste

Afrika kontakt. (2008). *Apartheid lovene*. Lokalisert på <http://www.sydafrika.dk/apartheid-lovene>

Bergem, T. (2011). *Læreren i etikkens motlys: Innføring i yrkesetisk tenkning og praksis* (w. utg.). Oslo: Gyldendal Norsk forlag AS

Briggs, P. (2010). *Top 10 Cape Town og Winelands*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.

Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*.

Oslo: Abstrakt forlag. Globalis. (2009). *Statestikk over Sør-Afrika*. Lokalisert på [http://www.globalis.no/index.php/Land/Soer-Afrika/\(show\)/indicators](http://www.globalis.no/index.php/Land/Soer-Afrika/(show)/indicators)

Department of Basic Education. (2011). *Report on dropout and Learner retention Strategy*.

Basic Education (rapport, 2011). Lokalisert på <http://www.education.gov.za/LinkClick.aspx?fileticket=jcSsY0rHcME%3D&t>

Drugli, M.B. & Nordahl, T. (2010). Læreren og elven. I S. Lillejord, T. Manger & T. Nordahl (Red.), *Livet i skolen 2* (1.utg., s. 137-167). Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.

Helland, T. (2009) Vi lærer på ulike måter. I T. Manger, S. Lillejord, T. Nordahl & T. Helland (Red.), *Livet i skolen 1* (1. utg., s. 185-212). Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.

Manger, T. & Lillejord, S. (2009). Livet i skolen. I T. Manger, S. Lillejord, T. Nordahl & T. Helland (Red.), *Livet i skolen 1* (1. utg., s. 9-30). Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.

Ministerial committee on learner retention in the South African schooling system. (2007). *Progress Report to the minister of education*. South Africa Government Online (Rapport, 2007). Lokalisert på <http://www.info.gov.za/view/DownloadFileAction?id=79404>

Moloi, M. Q. & Chetty, M. (2010). *A Study of the Conditions of Schooling and the Quality of Education*. SACMEQ III National Report (Rapport 3, 2010). Lokalisert på http://www.sacmeq.org/downloads/National%20Reports%20SIII/S3_South_Africa_Final.pdf

Nordahl, T. (2010). Lærerens ledelse. I S. Lillejord, T. Manger & T. Nordahl (Red.), *Livet i skolen 2* (1.utg., s. 199-223). Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.

Nordahl, T. & Manger, T. (2010). Samhandling, kommunikasjon og engasjement. I S. Lillejord, T. Manger & T. Nordahl (Red.), *Livet i skolen 2* (1.utg., s. 65-96). Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.

Ohnstad, F. O. (2012). Læreren i hjem-skole – samarbeidet. I M.B. Postholm, P. Haug, E. Munthe & R. Krumsvik (Red.), *Lærere i skolen som organisasjon* (1. utg., s. 209-240). Kristiansand: Cappelen Damm Høyskoleforlaget.

Sabates, R., Akyeampong, K., Westbrook, J. & Hunt, F. (2010). *Paper commissioned for the EFA Global Monitoring Report 2011, The hidden crisis: Armed conflict and education*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Rapport 1, 2010). Lokalisert på <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001907/190771e.pdf>

Simensen, J. (1996). *Afrikas historie* (3. utg.). [Oslo]: Cappelen Akademisk Forlag AS.

South African history of education. (2011). *A timeline of South African events in Education in the Twentieth Century: 1900 – 1999*. Lokalisert på <http://sahistoryofeducation.webs.com/SA%20timeline.pdf>

Westergård, E. (2012). Læreren i hjem-skole – samarbeidet. I M.B. Postholm, P. Haug, E. Munthe & R. Krumsvik (Red.), *Lærere i skolen som organisasjon* (1. utg., s. 157-180). Kristiansand: Cappelen Damm Høyskoleforlaget.

Western Cape Government Education. (2012). *2012 Grade 6 WCED Systemic Test Results*. Upublisert materiale presentert ved skole, Cape Town, Sør-Afrika.

Wikan, G. (s.a.). *The Namibian school system*. Upublisert dokument presentert på fronter, Hamar, Norge.

10. Vedlegg

10.1 Intervju med praksisskolens rektor

1. Er det drop-out på denne barneskolen? Har du statistikk?

2. Hvem dropper ut mest? I hvilken klasse?

3. Hvilke faktorer fører til drop-out?

4. Hvilke tiltak blir satt inn for å hindre drop-out?

10.2 Spørreundersøkelse til praksisskolens lærere

This is an anonymous survey where your responses can be helpful in relation to my thesis about drop-out and learners who repeat classes. I do not use any names neither the schools name in my thesis. Please, use your data from last year (2012). If you do not have any learners that have dropped out or repeated, just answer question nr. 1 and nr. 2.

1. Do you think it is a high percentage of drop-out in this school? Why/why not?

2.

Class:	
Amount of boys in class (2012):	
Amount of girls in class (2012):	
Amount of repeaters (2012): (Example: Boy 10, boy 9).	Boys: Girls:
Amount of drop-outs (2012): (Example: Boy 10, boy 9).	Boys: Girls:
Amount of drop-outs that came back at school (2012 - 2013):	Boys: Girls:

3. Why did the learners repeat the class last year?

Please, write down specific examples to the right (Boy 12 – repeated because...)

Learning barriers, specific learning difficulties (dyslexia, literacy, numbers).	
High absenteeism (how long was the learner absence)	
Age	
Other factors?	

4. Did any of the learners in the class drop-out and return back to school? How long where they away from school? And how old were they when they dropped out?

5. Did any of the learners in the class drop-out after repeating a year? Why?
